

ЈУГОСЛОВЕНСКА ИНВЕСТИЦИОНА БАНКА — БЕОГРАД
ФИЛИЈАЛА — КОТОР
СА СВОЈИМ ЕКСПОЗИТУРАМА
У БУДВИ И ПЕТРОВЦУ
ВОДИ ДИНАРСКУ И ДЕВИЗНУ ШТЕДЊУ И ОБАВЉА СВЕ ОСТАЛЕ БАНКАРСКЕ ПОСЛОВЕ. УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА, ТАЈНОСТ ЗАГАРАНТОВАНА.

НАСТАВЉА СЕ ИЗГРАДЊА ПУТА БУДВЕ — ЦЕТИЊЕ

ГРАЂЕВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ „ПАРТИЗАНСКИ ПУТ“, које је привело крају радове и на другој дионици пута Цетиње — Будва и поставило асфалтну траку до Лапчића, наставља радове на посљедњим километрима овог значајног привредног објекта. Средства су обезбиђена и механизација је „добила“ нову локацију. Очекује се да ће преосталих 9000 метара пута бити завршени до почетка нове туристичке сезоне, када ће „метропола црногорског туризма“, Будва, бити знатно ближа Цетињу и Ловћену, чиме се стварају шире перспективе за обогаћивање туристичке понуде.

С обзиром да се радови добрим дијелом изводе новом трасом — преко Станишића и Мажића — саобраћај се, такорећи, неће прекидати.

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА VI • БРОЈ 110. • 10. АВГУСТ 1977.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

Саопштење Комитета Општинске конференције СК

Комитет Општинске конференције Савеза комуниста, на својој проширеној сједници, разматрао је неке актуелне идејно-политичке проблеме испољене у раду поједињих органа, служби и једног броја функционера у Скупштини општине. У раду сједнице учествовали су и представници Извршног комитета Предсједништва ЦК СК Црне Горе.

На сједници је констатовано да су посљедњих година постигнути значајни резултати у привредном и друштвено-политичком жијевоту општине, што је чини данас једном од најразвијенијих у Републици. И дјелатност организације СК у општини је у овом периоду постала знатно организована и ангажована, што је нарочито дошло до изражaja кроз многе акције предузете на плану ожигајаствовања уставних начела и задатака садржаних у конгресним документима.

Међутим, Комитет је констатовао да су се у про теклом периоду, у раду одређених органа Скупштине, као и поједињих

носилаца одговорних друштвено-политичких функција у општини, испољили одређени проблеми и слабости. Они су се манифестијали у различитом при ступу и недосљедном спровођењу одређених задатака и мјера, у неадекватном поступку обављања поједињих значајних друштвених послова, као и у нерационалном и неовлашћеном ко ришћењу друштвених средстава за одређене намјене. Њихов рад и понашање су често били супротни договорним ставовима и зада ѡима Савеза комуниста, што је све имало одређених посљедица на ефикасност, па и јединство укупне акције Савеза комуниста и друштвено-политичких фактора у општини.

Посебно је указано на слабости испољене у локалном листу „Приморске новине“, прије свега, у поједињим објављеним написима овог листа у којима су нереално приказиване друштвено-политичке прилике у општини и даване оцене које нису темељене на објективним анализама.

На сједници је формирана радна група која ће у току овог мјесеца за Општински комитет СК припремити предлог мјера и акција ради отклањања утврђених слабости и проблема, као и њихових узроха. Одређене сугестије у том смислу дате су и одговарајућим организацијама и органима у општини и Републици. То се, прије свега, односи на сагледавање неких питања везаних за материјално-финансијско пословање у Скупштини општине, посебно Клуба делегата, и неких идејно-политичких проблема у листу „Приморске новине“.

АФИРМСАТИ „МАЛУ ПРИВРЕДУ“

Имајући у виду најважније задатке од чијег привременог спровођења у живот зависи бржи развој одређених дјелатности, као и потребу активирања привредних и људских потенцијала у индивидуалном пољопривредном и непољопривредном сектору, Предсједништво СР Црне Горе размотрило је проблематику привређивања средствима у својини грађана и указало на најважније задатке и потребу утврђивања конкретне политике у овој области. Том приликом, у закључцима су, као приоритетни, потвртани и сlijedeћи задаци:

НЕОПХОДНО ЈЕ ДА СЕ у свим срединама ствара повољна друштвено-политичка клима у којој ће се успјешно превазилазити разна колебања и отпори, појаве секташтва и догматизма према привређивању на овим основама. Радни људи и грађани треба да су реално и објективно информисани о утврђеним политичким ставовима израженим у Уставу, Закону о удруженом раду и документима Савеза комуниста, да би и они својим дјеловањем доприносили остваривању конкретних рјешења.

Убрзан развој „мале привреде“, а у оквиру тога привређивање личним радом, претпоставља разрађен концепт развоја овог облика привређивања којим би се конкретизовала већ утврђена политика друштва према овом сектору. Сагласно томе, неопходно је прецизно утврдити програме

развоја, који би обухватили: пореску и кредитну политику, обуку кадрова, обезбеђење пословног простора. Тиме би се ускладила глобална и конкретна политика друштва према овом облику привређивања. У складу с тим, потребно је разрађеним системским рјешењима — општинским и другим прописима и мјерама економске политике — отворити шире развојне могућности за наведене дјелатности. Тако ће се непосредно доприносити задовољавању растућих привредних и друштвених потреба за многоструко дефицитарним услугама и производима.

Од посебног је значаја што ће се због радно интензивног карактера привређивања средствима у својини грађана подстицати и омогућавати запошљавање значног броја способног становништва. То, такође, ствара могућност за запошљавање радника приликом по вратка са привременог рада у иностранству, посебно они који су спремни да улажу средства за стварање услова за привређивање у овом сектору.

Потребно је убрзати доношење друштвеног договора заинтересованих чињидаца у Републици, уз акцију учешће општина, којим би се обезбеђивало интензивирање активности на бржем развоју овог начина привређивања, предизвирале задаци и преузела одговорност поједињих друштвених субјеката за остваривање обавеза из договора.

Самоуправним регулисаним положаја ових дјелатности у којима се одвија активност и посебно статуса радника који живе од личног рада средствима у својини грађана (већа економска и правна сигурност, јаснија перспектива и сл.) дјеловаће се подстицајно на развој тих привредних активности. С обзиром на то да развој привређивања на бази личног рада највише зависи од карактера активности и мјера општинских органа, односно општина (политика цијена, пореска политика, обезбеђење пословног простора, давање локације, школовање кадрова), неопходно је преиспитивање досадашњих економских и других мјера, закона и прописа, изналажење таквих рјешења којима ће се стимулисати развој овог сектора и онемогућити појаве неоправданог административног спречавања овог облика привређивања.

Потребно је све облике личног рада средствима у својини грађана, преко различитих форми, повезива

ВОДА ЗА ПИЋЕ У ПОДЛИЧАК

СРЕДСВИМА САМОДОПРИНОСА и уз помоћ Скупштине општине, као и прилогом Даринке Митровић, пријешен је још један проблем од виталног значаја за становнике Подличака и његове све бројније госте. Наиме, недавно је са извора у Рустову доведена хладна и бистра вода за пиће које — што је веома важно — има у довољним количинама. Ово посљедње — што је има довољно — утицаје да се обнове давно запуштени цардини и прекопају већ закоровљене ледине.

Сељаци Подличака су средствима самодоприноса и радним акцијама, још првих дана послије ослобођења, довели електрику у своје домове, а затим су, такође први у Пајетровићима, пробили и изградили солидан пут до свог села.

Митар А. Митровић

(Наставак на 2. страни)

УЗ ЈУБИЛЕЈ
ДРУГА ТИТА

Прави и велики човјек

ДРУГ ТИТО је ријетко када говорио о себи — и стичу у својим сјећањима не само његови блиски сарадници, него и многобројни суборци, књижевници, уметници и јавни радници, који су, импресионари на његовом личношћу, биљежили непосредне утиске о сусретима са овим великаном наше револуције. Говорио је о прошлости и више о будућности, прије свега о живим људима, али и о мртвим друговима — о гробовима „који нису раке“, о покојничима који се нису дали упокојити, већ живе животом села и гравдова у чију су свакодневицу и сјутрањицу уткали своје скове и своје животе. И — како је то лијепо запазио његов давашњи познаник, познати југословенски књижевник Мирослав Крлеска — увијек је говорио са сигурношћу човјека који на палуби командног брода, одбирајући шилјком своје оловке кругове свјетионика, показује курс плавидбе и крајеве „у које нису навраћале лађе јучеришањег човјечанства“.

Иако их објављујемо у изводима, сјећања наших познатих књижевника показују овог горостаса наше историје у пуном свијетлу — као борца, друга, човјека, учитеља, путовођу и неуморног неимара напретка чија снага очарава, инспирише, бодри, усмjerava и води.

На књижевника Вељка Петровића друг Тито је оставио неизбораван утисак: „Такве личности“ — написао је он — „по дрвеној ријечи једног поносног, несаломљивог, трагичног народа — такви „мужеви“ стоје на постолима захвалности и дивљења у општевочевачком Пантеону у Валхалу хероја: они су оличење својих народа, дјелови човјечанства, оних националних скupina које су се поистовјетиле са цјелovitom природом својих постојбина. Ти мужеви су више од народних хероја; ови потоњи, ако случајем нијесу изгинули у бојевима за народну част и независност, носе у себи знамење ратних, еруптивних подвига. Ти мужеви су оснивачи, преци, као оно старозавјетни, видовити праопи испред племена и родова који су гладни обећане земље, где се хљеб насушни братски подједнако крши и пружа и где су бистри извори слободе и правде...“

ТИТО ЈЕ, према ријечима књижевника Марина Фралићевића, више од свега човјек „у пуном значењу те горде и недјељиве ријечи, првоборац за очовјечење човјека, за коначни излаз из крвавог мрака у коме се још увијек гуши неослобођена људска природа, њена савјест и свијест. Човјек који је своју снагу прао из срца класе, из срца народа, из земље. Личност која том снагом непрестано зрачи интензивно и широко и која оставља свој неизbrisiv печат на догађаје и људе...“.

„Довољна је, само једна ријеч: „Тито!“ — цитирамо одломак из чланка Елија Финиција. — „Она обухвата у себи све: и љубав за слободом и мржњу на непријатеља, и ведар омијех, и мрачан израз. Она говори о прошлости коју газимо, она збори о будућности којој стремимо, она сједочи о борби коју водимо... То име улива снагу клонулима, ведри суморне, успокојава забринуте. Оно

Исмет Мујезиновић:

Тито

јача слабе, диже поклекле, ствара хероје, од неписмених просвећене, од

неуких свјесне. Где год се срећемо с љепотом, снагом и величином... ту исписујемо име Тита...“

Рано преминули пјесник Бранко Миљковић написао је да нас је друг Тито учио слободи и да нас је научио „како да се њоме користимо, како да будемо достојни ње. Указивао је прстом на оне који не знају да управљају својом слобodom, који је користе против других, изненђеравајући њену сунтину. Схватили смо да слобода обавезује. Схватили смо да онај ко је злоупотреби тога тренутка постаје унутра неслободан. Схватили смо да је у природи слободе да се не може злоупотребити. Настављајући Миљковић је записао да је друг Тито „и слободу учно њеним дужностима“, да јој је поставио задатак — „један једини: да не спава!“.

Алудирајући на годину 1948. и Титово одважно „Не!“ Стаљину и Информбиру, Скендер Куленовић истиче да наши људи, наши народи, нису фетишисти. Јер — наставља он — да смо били то, „ми не бисмо имали снаге да се одупремо фетишу каквог послије папа и Цезара није познавала историја“ Пјесник „Стојанке мајке Кнежопољке“ затим наставља: „Али, ми признајемо и волимо велике личности прогреса. Ми их признајемо и волимо зато што схватамо њихову улогу у историји, зато што се даномице увјеравамо у величину њиховог дјела, чији је смисао у сталном побољшавању и уљепшавању наше живота, у срећнијем животу оних који не доји послије нас. И зато се обичан човјек крвно повезује с таквим личностима и хоће заједно с њима да изграђује једнојединствено дјело. Наша историја, која је, у ствари, историја непрекидних за-

војевања на нас, историја вјековне тлаке над нашим човјеком, морала је једном радiti, и родила је, човјека који је, окупивши око себе наше снаге напретка, промијенио њен лик и ход. То је, ето, наш Тито.“

„... Тито није легенда“ — написао је књижевник Јован Поповић, аутор збирке приповједака под насловом „Истините легенде“ — „Тито није мит. Он је жив човјек, близак обичним људима, приступачан свима са својим људским особинама које не завија у мистичне велове — и баш зато прави човјек, велики човјек... Када су у најтежим непријатељским офанзивама, смишљеним да нас униште, пролазили стазом поред њега, а он у излизанију шињелу, неисправан, замешајен, стајао крај стазе и погледом обухватао све њих, они су знали: не можемо изгубити, а он је знао: са њима се не може изгубити... Када је на најтежим маршевима, у најтежим офанзивама, поред колоне пролазила још издалека маркантна силуја, и присни, добро познати глас рекао „Другови, издржакнemo!“, онда умора више није било, глади више није било, опасности више није било, немогућности више није било. А раненици и болесници су са ујвереношћу и спокојном сигурношћу говорили: „О нама друг Тито брине!“

„... Судбина је била Титова“, — ријечи су Марка Ристића — „слава је Титова да је имао да буде тај човјек преко чије ће се воље и акције изразити судбина, и воља, и слава на рода, — да би загосподарио историјом, да би преко њега, свог Тита, народи Југославије, први пут у својој историји, загосподарили својом земљом, својом судбином, својом историјом...“

Да је Тито неизbjежnja, и у тој својој неizbjежnosti грандиозна титанска појава не само нашег, југословенског, него, заистa, у пуном смислу и свјетског историјског забивања, то, без икакве сумње, из дана у дан постаје све очевидније и за друге народе Европе и свijeta“.

Завршићемо парапразирајући стихове Владимира Назора: „Тито је од гвожђа, али у том гвожђу куца то-пло срце“. Он је „син садашњих дана и лик из древне приче“, који је све што је живјело под пепелом и „у дну наших срца скрито“ разбуктао у блиставу ватру револуције.

(Наставак са 1. стране)

ти у процес друштвене репродукције. Неопходно је изучити и нашим условима прилагодити одређене облике личног рада и могућности његовог прикладног поvezивања са удруженим радом путем разноврсних облика кооперације, прије свега преко уговорних организација удруженог рада, као најпогоднијег облика у садашњој фази развоја. Овај облик удружења омогућује значајно увећавање производних и услужних капацитета и отварање нових радних мјеста, обезбеђујући и развијајући, истовремено, нове облике самоуправних односа.

Све ово претпоставља појачану активност на реализацији конституисане политike у односу на развој „мале привреде“ и, посебно, привређивања средstvima у својини грађана.

ПОВРАТАК

НАЋИТЕ СВОЈЕ МЈЕСТО ПОД СУНЦЕМ И ПРУЖИТЕ РУКЕ — НАЈТОПЛИЈА ЈЕ ШАКА РОДНЕ ГРУДЕ!

Послије толико година, вратио се у своје родно мјесто. Била је зима, а мјесечина је титрала. Мистало је на лимунове. Осјетио је топли дах нечег — можда је то само брже струјала његова крв. Очи су му се шириле. Тишина га је засипала, а није се осјећао усамљен. У часовима и минутима што су протицали било је толико дјевојачких сјенки, незрелих љубави и трешања... Школјке су се отварале на длановима.

Најеđном, осјети се свјеж и опијен снажом. Хтио је да пољуби још једном вријеме младих вирова и пупољака. Примјетио је зору када га је заголица меки сунчани зрак на потиљку. Топлина му простираја тијелом. Задрхта. Окрену се — као да га је неко пољубио! — „Чудно!“ — помисли. — „Изледа да сам закорачио у дјетињство. — Осјећам у себи нешто као бриљан — пење се у мени и расте са мном... Дисао је дубоко. — „Морам да прошетам!“ — помисли онеје се јавила жеља да путује, да види људе. Коракну једном, па још једном.

— Где је она широка и прашњава улица, изложена од кише и вјетрова? О, како се све измјенило! Нема више оних љуптих кућара, ни рибарских мрежа којима су нас плашили, говорећи да неemo из њих издаћi.

Како су ти рибари били у праву: ухвати нас у мреже живот, а ми се копрцамо као рибе на сувом!

— Људи пролазе, али нема познатих лица. Можда су знанци нестали, а можда ће се вратити као што сам и ja дошао. Волио бих да их видим. Откриле би ми се оне мале дјечачке тајне и љубави. Чини ми се да бих опет проживио оне тренутке уписане у пијеску, а

тако незаборавне. Али, нема их: свуда видим оно што и у свим гравовима.

Ни његове куће нема. Све се измјенило. И он нема више десетнаест година. А само младост, младост открива љепоту.

Море је пјенило и било лупко и његожно као дјевојка. Раширили су се зраци морских звијездама и пружили до срца. Галебови су кликтали. Учинило му се да га мирује перјем бијелим и меким као коса уснутих дјевојчица. Школјке су се отварале и чинило му се да нема љепши мора од овог нашег. Једна пұна и велика љепота је она коју пружа родна груда. Не, није му се то само чинило. То је вјечито осјећање свих људи одвојених од завичаја.

— Горко је у туђини, где си странац и то на сваком кораку осјећаш. Она хајдучка крв, са њескојићем и сновима, бујти у теби. Не можеш, а да не осјеши да ти је све страно — и ријечи, и обичаји, и људи. А ја их волим. Има их толико добрих, истински великих и у најмрачнијем кутку града... Али, горко је у туђини: плакала је у мени наша ријеч.

И кад је копао у руднику, кад је пlesao са непознатом женом у препуној дворани, кад је читao књигу, кад је спавао, осјећао је у себи један маслињак и једну увалину пуну сунца. Његови зраци, помијешани с испарењима зачараних школјака и топлином галебових крила, звали су га да се врати. Махали су му плочници, дјечаци, рибари, мреже, трешње и звијезде које је волио.

И њешта није могао да каже. Ни једну једину ријеч!

Само су сузе текле и усне их утијале.

Мира ГРЕГОВИЋ

У МЕЂУНАРОДНОМ ОМЛАДИНСКОМ ЦЕНТРУ

Стјециште младих из цијelog свијета

На пространој тераси у густим бечићким маслињацима трешти музика, тијела се њишу у ритму. Млади играју фламенко, валцер, па казачок... Поведе се и шумадијско коло. Жана и Сергеј играју заједно, до њих су Зорица и Харт. И тако до дубоко у ноћ — пјесми и игри никад краја.

Тако је у вечерњим часовима у Међународном омладинском центру у Бечићима. У модерним павиљонима смјештено је између 700 и 800 младих из свих крајева свијета. Од априла па до позне јесени продефиљује на хиљаде омладинаца. А долазе с плантажа далеке Калифорније, из совјетских колхоза, Бретање, Рура и Есена, са Калабрије и из Лесковца, Загреба, Тузле, Титограда, Цеља и Скопља. На пјешчаној бечићкој плажи

Не само одмор

Кроз Међународно омладинско одмаралиште у Бечићима, највеће и најпосjeћеније ове врсте у Црној Гори, прође годишње близу 30.000 омладинаца и омладински из великор броја европских и веневских земаља. Оно не ради само у току сезоне, већ често и зими, када, због великог броја гостију, закупљују лежаје и у другим одмаралиштима.

Тренутно у Бечићима бораве млади из Чехословачке, Немачке, Совјетског Савеза, Польске, Енглеске, Француске и Шкотске. Уз одмор и рекреацију, они се преко крајњих семинара упознају с нашим земљом, њеном историјом и народним обичајима, стичу нова познанства и продубљују пријатељске везе. Готово свакодневно одлазе групе младих у близину околнину, до Цетиња и Ловћена. Често се организују разна такмичња на крају којих се поједицима додјељују награде. Млади се такмиче у малом фудбалу, стоном тенисом, одбојци, бацању камзина с рамена, затим тражи се најбољи глас или најлепши осмијех... Сви државни празници земаља чији омладинци проводе одмор у Међународном омладинском центру обилежавају се пригодним културно-забавним програмима.

Склапају се познанства и пријатељства. У игри и пјесми, у спорту, на излетима и другдје нестају баријере било које врсте — националне, језичке вјерске. Млади и дјевојке, опаљени сунцем, радосни и пуни живота, заједно су на плажи, за тениским столом, на игранци.

Пошто капацитети одмаралишта ограничавају пријем младих, у току сезоне закупимо око 100 лежаја у приватним кућама и исто толико у једном од овдашњих одмаралишта, тако да у шпицу сезоне овде борави у просјеку до 800 младих — истиче Слободан Шћепановић. — Највише је младих из СССР, Француске, Западне Немачке, Италије. Приличан број их је из наше земље и из других крајева свијета.

Дневни пансион у „шпини“ сезона стаје 140 динара,

док је у вансезони знатно јефтинији. Испред павиљона је велики ресторани у коме одједном може да се услужи и 700 људи. Роштиљ ради, такорећи, непrekидно, а када престане музика на тераси, они који хоће могу у диско-клуб, где се остаје до јутарњих часова.

— У Центру ни једног тренутка није досадно. Зававни живот је добро организован: приређујемо разноврсне приредбе где бира мо највеселијег човјека, најбољи хор Центра, најсимпатичнију дјевојку. Са „Зета-филмом“ склопљен је споразум према коме се за младе приказују одбрани филмови.

Спортски живот је веома богат — одржавају се турнири у малом фудбалу, кошарци, одбојци, стоном тенису, пливању. За непливаче на плажи постоје инструктори.

— Јетос смо увели новину која се показала корисном — каже Слободан Шћепановић. — На почетку сезоне ангажовали смо десет аниматора — студената економског, правног, филозофског и других факултета који младе из различних земаља упознају с нашом друштвеном стварношћу. Готово свакодневно организују се разговори на разне теме: омладина, радне акције, школство. За оне области о којима аниматори не могу

најуспјешније говорити ангажујемо професоре Београдског и других универзитета који бораве у Перазића долини и другдје на будванском ривијери. Тако млади Французи, Њемци, Италијани и други добијају праву информацију о нашој самоуправној социјалистичкој заједници. Истовремено, млади тих земаља говоре о њиховој стварности, конкретије о у словима живота и рада у њиховом граду, региону или шијрој покрајини.

Млади се тако упознају, а касније размјењују искуства и на екскурзијама које се организују до Ловћена, Скадарског језера, Дубровника, Посјећују се и фабрике — „Обод“, „Марко Радовић“ и друге где младићи и дјевојке из иностранства у пракси потврђују оно што су чули у разговорима о нашој земљи.

Колика је толеранција међу младима, колика је жеља за упознавањем иближавањем говори и чињеница да је тераса Међународног омладинског центра, најпосjeћеније место на јужном Јадрану. На игранке долазе млади из Будве, Петроваца, Бара, Цетиња, Титограда и других мјеста. Довикују се и поздрављају на разним језицима. И увијек је весело...

С. Третовић

ИЗ БИЉЕЖНИЦЕ РЕПОРТЕРА

Једно поподне на пучини

Зове се Слободан Франковић. Службеник је у Заједничким службама „Монтенегротуриста“, али то није повод да пишемо о њему. Он је друге природе.

Овај тридесетогодишњак из Режевића странан је спортичких риболоваца. Члан је друштва за спортиве на води „Будба“ и један од његових најбољих такмичара.

— Море ми је, како то каже, ушло и под кожу и, ако дан-два ипјесам на њему, не осјећам се добро каје Слободан. — Свако поподне спуштим се до Перазића доле, где у „мадару“ чека мој мали чамац. Отиснем се на пучину и у касне сате вратам се кући. У вријеме викенда — зна се — по цио дан сам на мору.

Изузетно скроман и повучен, Слободан није желио много да говори о себи.

— Најбоље ће бити ако једно поподне поједијено на пучину. Видјете што значи љубав према тим плавим пространствима.

Кренули смо. У жарко јулашко посајциодне пошли смо од Перазића доле према пучини.

„Пента“ у малом пластичном чамцу положан је склопа воду, тихи повјетари, чинио је вожњу пријатном. Било је 18 часова и 30 минута.

Слободан прича о Скочићевојчи испод које про лазимо, о млиновима на Режевићкој ријеци који више не мелеу, о дробном пијеску према коме смо се упутили.

— Одабраћемо место за лов, где динамицијаш не долазе каје Слободан. — Вјеријте, велика су они напаст. Тамане не само риби него и планктон, раковице, све живо у мору.

Слободан најавио одијело од црне гуме, ставља маску, пераја, олово око појаса. Ту је и лампа која свијетли под морем, пушка, ости, који који стоји у одијелу за сваки случај. Тачно је 17 часова и петнаест минута — Слободан скоче у море. Преузимамо чамац и упућујемо се до плајзе дробни пијесак, на којој видимо доста купача. Иако нема најсавременијих објеката у близини, на сингозрастој пјешчаној плајзи је много сунцобрана, купача и чамаца. Овоје је, као ријетко гдје, море бистро, а плајза чиста.

Пошто смо се окупали, крећемо ка пучини.

Послије два три круга, угледали смо Слободану који је непрестано изртавао да би узео ваздух и поково кретао на морско дно. Након сат

времена дао нам је руком знак да приђемо. Псипео се у чамац, а за појасом је имао сребрну струту рибу, — сараг који је могао имати око пола килограма. Слободан је очито био пезадовољан

уловом и кренули смо напад, према Скочићевојчи. На око двадесетак метара од обале скочио је у воду, а ми смо наставили шетњу по мору. Није прошло ни неколико минута, а Слободан је енергично махао руком да приђемо. Подигао је обије руке увис, а на гарпуну је била велика муртина — риба змијоглавог облика, која је помамно удараја репом у намјери да се отрење.

— Опасна је, хоће да уједе, рече Слободан.

— Морам је заклати. Постоје примакао чамцу, извадио је поје и на рубу од крме одјекаје је главу муртине која је сигурно била тешка преко четири килограма. Поново је загурио. Било је око 19 часова.

Постајало је хладно, морали смо се огњути кошљој. Гледали смо тако десетак минута каје се муртина коприца у чамцу, када се Слободан поново огласио. Насмијан и задовољан подигао је обије руке у висине чамца. Велика риба била је прободена испод самих шегра.

— Кръп. У Далматији је зову керпа, а изванредна је за бројет. Но, може и на градеље. Ово је двадесет и седма коју сам лјетос устројио — био је усугаћен Слободан и бацио је рибу на дно чамца.

— Добар дан — повикали смо и Слободан је поново места са површине мора.

Ишли смо полагано према Перазића долу. Слободан је пливао, осматрао кроз маску, а онда би заронио. Тако безбрз пута. У викендацијама у долу, сајетиљке су биле уплаћене.

И по четврти пут тога дана видјели смо како овај спасни риболовац маше. Поново срећна риба.

Повикали смо: сараг! — Не, рекао је Слободан. Ово је корба. Укусна риба, није велика, можда пола килограма.

На ову чамцу биле су четири рибе — крња и корба су биле дуго живе и бацакале су се по поду. Прагали смо Слободану још око пола часе. Слободан је био у води. Усне су му прилично поморделе, али је изгледао свеже. Било му је драго што улов није био лош.

— А мислио сам да ћу се обрукати, дака. И то баш када сам вас позвао. Но, добро и дојите опет када буде општинско или републичко првенство.

Саво Греговић

„Хаваји“ — мета излетници

Тамо се највише долази

Дружење с природом — то је све чешћа девиза бројних домаћих и страних туриста који су гости нашег Јадрана. Сити бетона, стакла, жељеза, буке и галаме, они траже одмор у природи где се могу раскомотити и уживати.

Тога су свјесни и туристички радници и труде се да удоволе „савременим ногадима“. Плод таквих напорова је веома атрактивни ресторан-бар рађен у хавајском стилу на острву Свети Никола код Будве, који је добио име „Хаваји“. На обали изнад шљунковите плаже изграђен је од трске и дрвета, а од сунца га закланя стотине борова шума. Објекат припада ООУР „Авали“ из Будве и масовно је посећен дању и ноћу.

— До острва туристе воде наши чамци и дању и ноћу — кажу у „Авали“. Обично за госте који бораве у „Авали“ припремамо једном недељно излет до острва. Вожња чамцем, рибља веџера, а затим музика — то је све незаборавно.

„Хаваји“ не ради само за госте „Авале“. Ко год зажели да се прошета до острва, чека га екипа конобара и кувара, спремна да у сваком тренутку удоволи његовој жељи.

Посјета острву је изванредна. О „Хавајима“ се прича, и гости када дођу у будванске хотеле, прво питају за тамошњи ресторани.

„Зелени гај“

Један од најинтересантнијих објеката за ванпансонску потрошњу на будванском ривијери је „Зелени гај“ који се налази уз хотел „Интернационал“. У већим часовима готово је немогуће наћи слободно мјесто. Разлог за такву посјету је веома оригинална идеја будванских угоститеља. Наиме, за госте „Интернационала“ припремају се афиши у којима пише да они који не желе да вечерају у хотелу могу да пођу у „Зелени гај“, гдје их чекају изненађења. Гост уз помоћ кувара, може сам да спрема роштиљ за себе и своје друге.

— Меса и вина дајемо по жељи, а гост прије почетка вечере уплаћује по 100 и 150 динара. За тај новац добије и аперитив, кажу у хотелу.

Оваква забава нарочито привлачи иностране госте, који су одушевљени специјалитетима с роштиља. Уз музику, вино и пјесму остаје се до касно у ноћ.

Г.

Револуционарне традиције

ЊЕГОВАЊУ И РАЗВИЈАЊУ револуционарних традиција поклања се у нашој општини посебна пажња. Брига о одржавању споменика палим борцима долази све више до изражаваја, нарочито од Седмог конгреса СУБНОР Југославије. Упоредо с тим, прикупља се историјска грађа, организују пригодне манифестације и прославе значајних датума из наше најновије историје. Захваљујући томе, вaspitaње младих на револуционарним традицијама постаје сваким даном све значајнији задатак не само борачких организација него и читавог нашег друштва. Друштвено-политичке организације, а у првом реду Савез социјалистичке омладине, поклањају прворазредну пажњу плановима и програмима рада, као и њиховом спровођењу у живот, а у томе важну улогу има Координациони одбор Социјалистичког савеза.

На подручју наше општине подигнуто је 35 спомен обиљежја, међу којима се истичу споменици у Петровцу на Мору, Брајићима и Поборима, затим у Челорду, Кульачама и Станишићима. Са изградњом пута Будва — Брајићи — Будва, који треба да буде завршен до наредне туристичке сезоне, поставља се као веома актуелно премјештање садашњих споменика у Брајићима и Станишићима, о чему треба да поведе рачуна борачка организација. Размишља се и о изградњи заједничког спомен обиљежја свим борцима с подручја наше општине. Општински одбор СУБНОР ће настојати да се избегне свака стихија, односно да се унапријед утврде критеријуми од којих се неће одступати. Основна пажња биће усмерена да се на рачун празног свечарења и прекомјерног трошења добије у садржају: да се револуционарна славља обиљежавају пригодним културно-забавним програмима, сусретима, разговорима бораца и омладине, затим маршевима и вјежбама, уз учешће извиђачких одреда и јединица територијалне одбране. Посебно ће се водити рачуна о развијању што живље активности у школама, као и о организовању вјежби на поприштима славних битака — у Брајићима, на Паштровици и Паштровској гори.

Девет пансиона породице Музлијај

Међу онима који проводе одмор на мору, ријетке су породице које прелазе три-четири члана. Такве породичне буџети и високе цијене смештаја ограничавају број полазника на море.

Изузетака увијек има. Један од њих је и Мухарем Музлијај, радник из Илице код Пећи, који је седмора дјеца — Дритом, Ганиметом, Цевадом, Османом, Бајрамом, Хедијом и Абедином — био гост Одмаралишта Београдске индустрије пива у Будви. Најстарији дрти је 16, а најмлађи Абедин, који је био један од најмлађих купача на Словенској плажи, само осам мјесеци. Ту је и супруга Ајша, која је незапослена и брине о дјеци.

Мухарем је шеф продајног центра БИП за Косово са сједиштем у Пећи. Ово је други пут да са многојројном породицом дође у Будву на лjetovanje.

Породицу Музлијај затекли смо док је чекала да се срвира ручак. Свих деветорице посједали су за сто. Само је мали Абедин убрзо затражио да сједне у мајчином крило. Мирно су сачекали конобара и дисциплиновано спаšтили шта би котхио да једе. И поново је за столом запладала тишина као да се не ради о седмори дјеци.

— Камо среће да су сва дјеца у одмаралишту тако мирна! — каже Јован Иванчићић, управник Одмаралишта БИП-а. — Је дино када их видимо, знамо да су ту.

— Веома су поступни додавају Мухарем. — Дрта похађа економску школу, и добар је ћак, баш као и Ганимета, Цевад, О-

сман и Бајрам, који су још основци.

Мухарем мјесечно зарађује око 6000 динара, радићи од сваку па до касног поподнева. Понекад и по цио дан. У Илици је саградио кућу — мало од уштећевине мало од помоћи БИП-а.

— Дјеца воле море, и нијесам могao неког да оставим кућу — прича Мухарем. — Још зими с када су на телевизiji видјели једну репортажу с мора узвијујући су: „Тата ми ћемо оплет у Будву“. И некако сам сто успео да сакупим новац. За петнаест дана боравка ја ћу платити 5400 динара, а остатак од око 3000 динара дотира моја радна организација. Наравно, има и других издатака. Примје-ра ради, дневно потрошim по 100 динара за сладолед. Зашто да дјеца оскудијевају у нечemu што је другима доступно? Нешто што је остало на књижици подићи ћу, нека дјеци буде лијепо!

Мухарем, дјеца и Ајшу веома су задовољни одмором у Будви. Купају се и сунчaju по цио дан. Изузетно су задовољни храном и услугом. И Мухарем и дјеца замолили су нас да понемољубазне конобаре, Боја, Грмена, Вида и Мира који су ту да у свакој прилици присуствују, брзо донесу јело и пите.

— Да није мог предузети никада не бисмо угледали море — каже Мухарем. — Овде је пансион веома приступачан, даје се велики попут за дјецу, а поред тога БИП ме дотира великим дијелом. Ако буде могуће, ето ме и догодине у Будви.

С. Г.

Са једном платом на одмору

ГОСТ РЕДАЦИЈЕ

Сликар Ђельош Ђокај

Ђельош Ђокај

СЛИКАРА ЂЕЉОША ЂОКАЈА читаоцима не треба посебно представљати: он је један од оних стваралаца који су стекли углед не само у нашој земљи него и ван њених граница, недавно је добио највеће републичко признање — Тринастојулску награду што нам је био повод за разговор са једним умјетником.

— У малој „колонији“ сликара, који живе и стварају у Риму, Ви сте један од оних који сте добро прихваћени. Реците „формулу“ за тај успех.

— У једној средини као што је Рим, није лако бити прихваћен. Мој напор уроđio је плодом, тако да ме позивају на разне ликовне манифестације у Италији и ван ње. Непосредно прије Будве, учествовао сам на заједњем „Квадријеналу“ у Риму, где су били окупљени сви странци који живе и раде у Италији. Учествовао сам на „Квадријеналу“ са својим непотпуним опусом, јер су моји најбољи радови били на изложби у будванској Модерној галерији.

— Ваше сликарство је фигуративно и оно се, као тајка тенденција, све више на меће и у другим срединама. Кажите нам нешто о том маниру.

— Фигуративна и апстрактна умјетност су присутне

све више на свим просторијама где се умјетност развија. Мишљења сам да ће она све више добијати потврду, нарочито у новим друштвеним односима, који се законима дијалектике из дана у дан потврђује. Зато и умјетност, иако слободна, треба да се креће у оквирима друштва у целини. Када ово кажем, мислим да и умјетник мора да буде ангажован, а не да буде пук посматрач. Фигурација није традиционална, већ она мора да буде саставни дио човјека и свих његових елемената, рецимо технологије и психичких момената, који су дио данашњег живота.

— Поред Вашег виђења свијета у технолошком и механистичком смислу, на Глазним сликама и боја има посебну поруку, тако да она спомиње човјечанство на сјивојашој живота?

— Кроз моје радове хтио сам да рашигистим неке појмове савремене филозофије, којом смо сви преокупирани. Сликар се мора политички изражавати, тј. треба да објашњава зашто велики — уз своју виолнетност — увијек врше пресије на мале. Може слике, истина, ноје неке о клопе — да би се мали могли одбранити од великих.

— Тринастојулска награда је лијепа потврда, а и значајна за ваше стваралаштво, да ли сте је очекивали?

— Искрено, не, а када је већ ту, онда ћу то морати и оправдати кроз своје даље стваралаштво. Веома ми је драга награда, баш зато што сам је добио такорећи овдје у Будви, где намјеравам да се ускоро насељим.

— Колико ћете још дugo боравити у Риму и када ћете се дефинитивно вратити у Југославију?

— Духом никад нијесам био одсутан из наше земље, а то се може препознати и у мојим радовима. Рекао бих да удаљеност још више поспјешује љубав пре ма завичају. Едноставно рећено, Рим је филтрирао моје умјетничке квалитете и сматрам да је веома важно за једног умјетника-ствараца да буде у жаришту дogađaja, а то Рим сигурно пружа.

— Који су Ваши узори у умјетности, односно у сликарству?

— Не могу то конкретизовати на једног умјетника, не то бих рекао да је мој узор сликарство везано за човјека и његову сопствену фантазију, као што су велики надреалисти, Бројгел, Бощ, Макс Ернст и велики метафизичар Де Кирико. То су људи који су створили тај правац и дали му његову трасу, а коме ја, ето, припадам и продужавам њихово постојање. Наравно — без и каквог њиховог утицаја.

Разговор водио:
Станко Паповић

Јован Ивановић: Јутро на мору

Изванредно успјела изложба

Одјавно се не памти да је једна изложба у Будви привукла толику пажњу ликовне публике, као она Јована Ивановића, коју је почетком јула отворио друг Светозар Вукмановић — Темпо. Послиje успјеха у Цетињу и Титограду, то је, без двојмљења, се може рећи, био први тријумф овог нашег умјетника. Изложуји у Модерној галерији, он се представио са једанаест слика у уљу и двадесет цртежа.

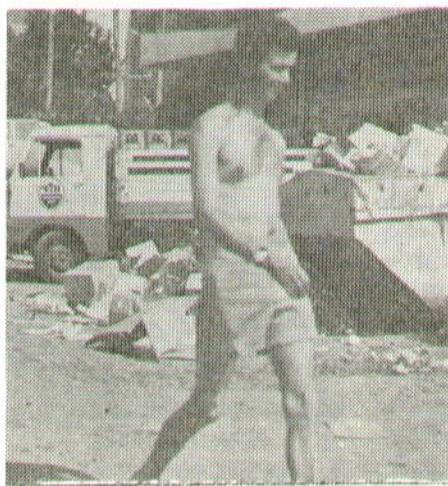
Јован Ивановић је сликар чистих и снажних тонова. О његовом сликарском темпераменту познати француски критичар Жорж Биджи изразио се пуно комплиментарно изјављујући да он „заслужује да се развија у бодиру са великим међународним умјетничким тоновима“.

Поред слика „Морско коријење“, „Бијаше корида“, „Букет мира“, „Фрутти ди маре“, које су привлачиле највише пажњу бројних посјетилаца изложбе, посебно су запажени Ивановићеви цртежи, којима се представио као умјетник изразитог талента. Он је — наводимо ријечи Љуби Поповића, сликара који ствара у Паризу — умјетник који има у себи магичну снагу непредвидљивог, а на овој самосталној изложби исказао се као сликар који влада цртежом и на платнима постиже изванредно колористичко осјећање.

С. Г.

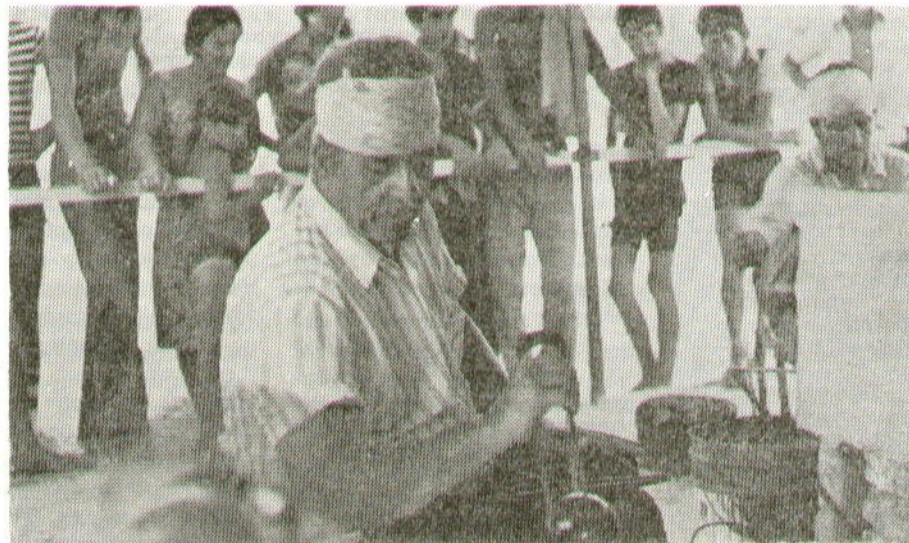
ТРАГОМ ПРОГРАМА МЈЕРА И АКЦИЈА
ЗА ОВОГОДИШЊУ ТУРИСТИЧКУ СЕЗОНУ

Будвом — уздуж и попријеко

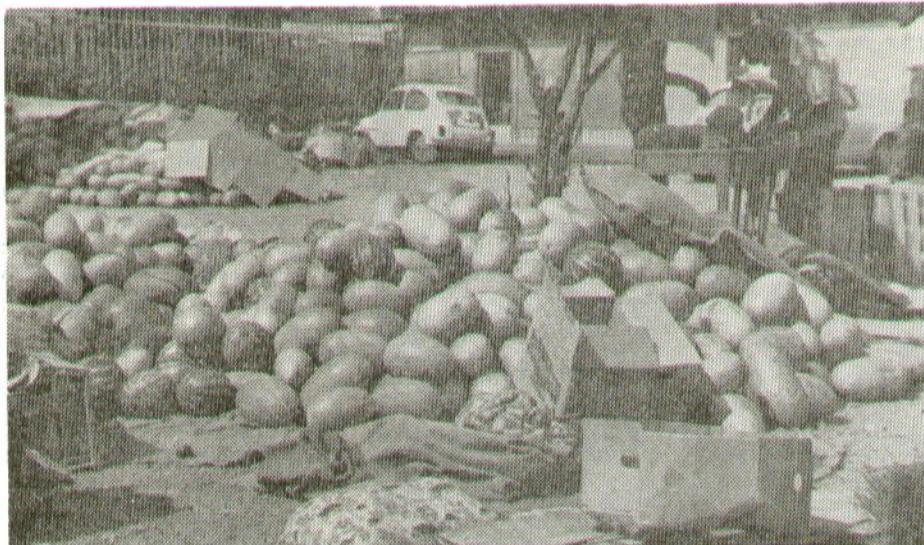
**САМОПОСЛУГА СА
СМЕЋЕМ**

„Центропромова“ самопослуга — најпрометнија продавница у Будви ових дана — као да не хаје много како изгледа споља! Можда „надлежни“ из ове продавнице сматрају да прљавштина и отпаци који окружују објекат стварају најбољу рекламију код потрошача, уједно им показујући како је све релативно: ћубре ће се претворити у поврће и обратно...

ДУВАЧИ СТАКЛА ИЗ ЈОРДАНА

Ове године Јадрански сајам се потрудио да туристима приреди више забаве. Поред аутодрома из Италије, ангажовани су и дувачи стакла из Јордана. Испред Сајма озидана је „пен“ чија се ватра неће гасити данију ни ноћу до септембра. Ови мајстори посјетиоцима бесплатно демонстрирају прастару вјештину, а гледаоци посматрају како се из прстопљених флаша обликују лијепи бокали, вазне, витке флаше и још безброј других предмета које купују да им послуже као сувенири из Будве.

ПИЈАЦА — ВАШАР!

Шетња кроз овај „тробух града“ представља живи калеидоскоп небриге надлежних. Продавци сира и кајмака непрописно су одјевени и прљави. Мало даље, у гомили ћубрета, „брдо“ бостана, а поред њега „постељина“ продаваоца који ту и спавају!... Затим јавни клозет, склепан од дасака, без врата, с ројевима мува. На источној страни је киоск без крова у коме се некада продавао хљеб, а сад његова тезга служи да би се на њу бацале коре од лубеница. Продавац, го до појаса, крчми своју робу, употпуњујући амбијент поред чесме у којој се одмах може и освежити. На изласку је магаре, које мирно стоји поред аутомобила — и оно очекује власника (слика доље).

БЕСПЛАТНО ПАРКИРАЛИШТЕ

На великом тргу испред Дома културе „Гојко Краповић“, налази се паркиралиште за аутомобиле са аутоматским паркинг часовницима. На велику радост аутомобилиста, ови часовници служе само за украс, јер паркирање нико не плаћа, што се лијепо види на слици која показује на аутомату да је истекло вријеме паркирања, а аутомобили се и даље некажњено налазе на мјесту поред њих. Јов један доказ, да је Будва „обећана земља“ за аутомобилисте.

Текст: Иван Бајић

Снимци: Ж. Мартиновић и В. Ракочевић

ПАРКОВИ ИЛИ ПАРКИРАЛИШТА?

Парк преко пута пијаце, као и готово све зелене површине дуж обале, постали су прави рај за аутомобилисте и аутомобиле. Власници, у дебелој хладовини, разбашкарили се, извадили столице, столове, лежаљке, па мезете у непосредној близини мора... Пјешаци су коначно изгубили битку у Будви. Власници аутомобила, који се жале да их у другим градовима прогађају и кажњавају ако се паркирају на зеленим површинама, нека дођу у Будву, овдје су њихова сабраћа извојевала потпуну слободу...

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

ПЕТАР ПРЕРАДОВИЋ — РОДОЉУБИВИ ПЈЕСНИК

Петар Прерадовић

ЈЕДАН ОД НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ ПИСАЦА илирског покрета, Петар Прерадовић рођен је 1818. године у Грабовници, недалеко од Бјеловара, у сиромашној официрској породици. Пошто је рано остао без оца, примљен је у војну академију у Бечком Новом Мјесту. Дугогодишњи боравак далеко од родитељске куће отушио је у почетку код Прерадовића национални осјећај. Тек касније је осјетило колико је био удаљен од своје родне груде и у својим пјесмама изразио љубав према домовини.

РОДУ О ЈЕЗИКУ

О језику, роде, да ти појем,
О језику, милом, твом и мојем!
О преслатком гласу оном
У коме те миле мајке
Уснаваху слатке бајке,
Кога шаптом и ромоном
Душе ти се св'јест пробуди,
Те ти спозна и увидје
Да ти боље није нигдје
До на твоје груди!
По њему те св'јест познаје
Жисива,
На њему ти се будућност
оснива.
За у'јек к њему тежи,
У његовој јато хрли,
Око њега ми се грли
И у чврсто коло вежси,
Па ти неће временити,
Бурни тр'јеси да нахуде,
По језику док те буде,
И главом ће тебе бити!...
Љуби, роде, језик изнад свега,
У њем жисви, умири за њега!
По њему си све што јеси:
Своје г'јело, удо св'јета,
Бус посебног свога цв'јета,
У народа силног смјеси.
Без њега си без имена,
Без дједова, без унужа,
У прошлости сјена пук,
Убудуће нити сјена.

Још док је био у војној академији Прерадовић је почeo да пише пјесме на њемачком језику. Прву пјесму на српско-хрватском језику, „Зора пуца, биће дана“, написао је као двадесетшестогодишњак и објавио у задарском књижевном часопису „Зора далма-

тинска“. Од тада је пјевао само на материјем језику и за кратко вријеме написао читав низ веома лијепих родољубивих, љубавних и мисаоних пјесама, међу којима „Поздрав домовини“, Роду о језику“, „Језик рода мoga“, „Путник“, „Дјед и унук“, „Браћа“, „Двије птице“ и тако даље. У часовитим туте и усамљености написао је неколико запажених љубавних пјесама („Мируј, мируј, срце моје“, „Мртва љубав“, „Лединица“), које, као и оне родољубиве, и данас лако налазе пут до читалаца, иако је прошло већ 105 година од пјесникове смрти.

МОЖДА НИЈЕСТЕ ЗНАЛИ?

Платина је некад баџана

Када су у седамнаестом вијеку пронашли у Колумбији платину, Шпаници су мисили да је то штетна пријеса, пошто се тешко одвајала од злата приликом испирања „преваре“, то јест мијешање злата са платином, Шпаници су наредили да се сав тај „непожељни“ материјал баџа на ријеку, и то у присуству специјалне комисије! Ова заблуда није дugo трајала. Људи су брзо уочили изванредна својства овог тешког метала блиставог сјаја, који се налази или слободан у наносима пјеска или у такозваној руди у којој има њему сродних елемената: паладијума, иридијума, родијума, осмијума и рутенијума. Специфична тежина платине износи 21,4, а она је врло отпорна према киселинама, али се брзо топи у растворима у којима има хлора. Лако се кује у танке листиће и извлачи у жице; покрије ли се стакло танким слојем платине, десиће се да особе из унутрашње просторије виде све предмете нормално као кроз обично стакло, док ће посматрач са улице видjetи свој лик: значи, са једне стране стакло је слично огледалу, а са друге је прозрачно.

Платина има веома високу тачку топљења — 1773,50°C и врло је отпорна, па се од ње праве најразноврснији хемијски и физички апарати за чију се израду не би могли користити други метали. Тако се платина користи за отпорник и термоелементе, платинску дугмад, за израду скupoцјеног накита, у фотографској, фармацеутској и текстилној индустрији, као и у зубарству.

Највећа планета

О ЈУПИТЕРУ, највећој планети Сунчевог система, дugo година врло мало смо знали због тога што је она покрivenа непрозирном атмосфером, тако да је веома тешко било утврдити шта се догађа испод тог слоја. Помоћу космичких летилица типа Пионир прикупљени су подаци о овој планети чији је пречник једанаест пута већи од Земље, а средњи дијаметар је 142.984 km. Платина је некада била један милиметар годишње, али је и то довољно да се ослободи гравита-

ДВИЈЕ ПТИЦЕ

Заблудила морска птица
У даљине копне земље
И сусрела косовицу,
Гдје у гају слатко пјева.
„Како можеш пјеват тужна
У пустини овој сухој,
Гдје ни капи воде нема?“
„Пјеваху и моји стари
У истоме овом гају.“
Домовина, каква била,
Рођеном је синку мила.

ОВДЈЕ СУ СТАЈАЛИ

Ту гдје су моји вршњаца
пали, хтјела бих да пробудим
њихове давно угасле звијезде — да упијем мирис њихове косе и оживим, макар за тренутак, све те дјевојке и младиће, који су се борили за слободу, да дочарам слику младости којој је једина боја била боја њихове као ватра вреле крви...

Они су стајали овдје,
под рафалима што су их сјекли,
с погледом који пали и зове,
с уснама руменим од крви.
Ни једну молбу нису рекли
када су пали у клијај зоре
први.

Погледи су им прдорни и
сајни упутили простор цио:
свако је до последњега знао
да у борби остане прав и смион.

И док је сунце излазило
од њихових погледа црвено,
замирале су жеубораве воде:
Они су стајали овдје,
на свом камену
у праскозорју слободе.

Мира ГРЕГОВИЋ

ПЈЕСМА О БУДВИ

Будва није ни град ни село,
Будва је право ремек-дјело,
Равно се пружа широки пут,
са једне стране пашињак жут,
са друге стране плави се море,
Будву окружују планине и горе.

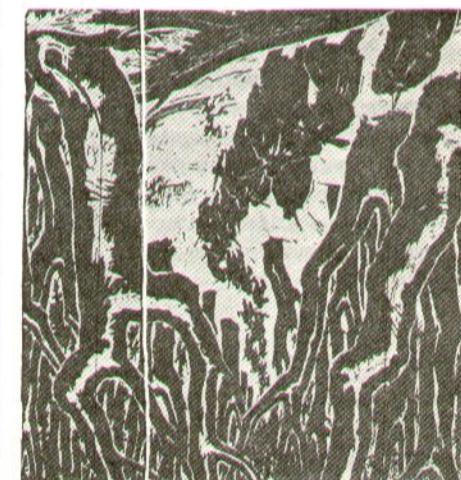
Плажа је увјек купача пунा,
сезона почиње тек првога јуна,
у Будви много туриста има,
тај градић, Будва, свија се свима.

Данијела КАТИЋ, уч. III разреда

ТАЈАНСТВЕНИ БРОЈ

Замислите неки број, додајте му 1, помножите то са 3, додајте сада 2 и кажите резултат. Треба погодити замишљени број.

Од споменог резултата треба одузети 5, а оно што остане подијелити са 4 и добити замишљени број. Ево примјера. Замислили сте број 12, додали 1 и добили 13, а када сте тај број помножили са 3 резултат је 39. Када томе додате 2 добије 41. Додајте замишљени број (12) добијате 53. Када саопштите резултат 53, од њега се одузима све што се додало — 5, па оно што остане (48) дијели са 4 добија се 12 — број који је био замишљен.

ПРИПРЕМЕ ЗА ПОЧЕТАК ПРВЕНСТВА

„Могрен“ појачања

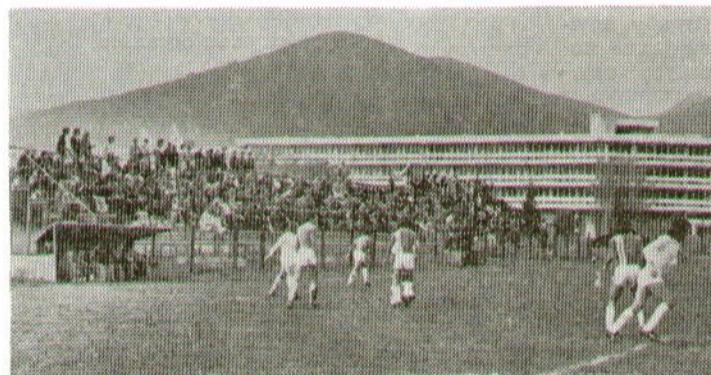
Могрен" се већ у велико припрема за старт у Црногорској фудбалској лиги. Тренинзи су крајем јула почели на игралишту Лугови и радило се веома интензивно, а наставиће се на Панонији где Будвани треба да проведу десетак дана у августу. Припреме у овом познатом спорском излетишту, добро ће доћи послиje мора, тако да ће фудбалери спремни доћи 21. август када треба да почне јесења првенствена сезона.

Како нас је обавијестио Ђубомир Борета, члан управе „Могрена“, појачан је и тим и стручни штаб. Тренеру Десимиру Тодоровићу у раду ће помагати Никола Станишић, прекаљени фудбалски ас и искусни стручњак који је својевремено носио дрес никшићке „Сутјеске“, которског „Бокеља“ и „Могрена“. Основ екипе чиниће фудбалери који су током протеклог првенства из гарали на спортским теренима широм Црне Горе а то значи: Јаљевић, Петковић, Јубановић, Пејовић, Божковић, Беришић, Пајовић, Божковић, Вуксановић, Иванчић, Рајковић, Радовић, Ка-

лејић, Филиповић, Шабан, Рабреновић, Елезовић. Њима ће се придружити неки од фудбалера из омладинског тима, а стигла су и нека појачања. Тиму је приступило лијево крило Пејовић, досадашњи члан „Петровца“, а из „Милочера“, члана лиге фудбалског подручја Котор, дошли су Ђурковић и Ковачевић, док је из Бара стигао центарфор Милић.

С појачањима и икусним првотимцима који су прошли јесени и пролећеско играли у доброј форми, Будвани очекују борбу за сам врх првенstvene таблице.

— Већ неколико година спадамо у најбоље клубове Црногорске лиге, па је сваки изјвесно да ћемо и ове године „јуришати“ на неко од првих места. Пошто је „Сутјеска“ прешла у већи ранг такмичења, а ОФК „Титоград“ знатно ослабљен у прелазном року, указује нам се велика шанса да изборимо, можда, и прво место и тако остваримо давашњи сан наших навијача — пласман у другу савезну лигу, кажу у табору „Могрена“.

Момент са утакмице

ПЕТРОВАЦ:

Промјена у стручном штабу

Други представник наше општине у Црногорској лиги — „Петровац“ такође се веома интензивно припрема за јесењи старт. Тим који је у протеклом првенству освојио треће место — одмах иза новог и бившег друголигаша — „Сутјеске“ и ОФК Титограда, жели да и у овом првенству буде пласиран међу прве четири екипе и да покаже да овај успех није био случајан.

На стадиону под Малим брдом фудбалери марљivo вјежбају. С њима ради нови тренер Војо Гардашевић, до скорашињи учитељ фудбалера „Зете“, један од ријетких стручњака у Црној Гори који је завршио тренерску школу и бивши прекаљени фудбалер. Наime, у „Петровцу“ је дошло до промјена у стручном штабу, пошто је тренер Јовица Субић морао да напусти Петровац, јер се посветио судијском позиву.

— Тако смо на почетку припремног периода и ништа одређеније не могу да кажем — истиче Војо Гар-

дашевић. — Фудбалере не познајем још доволно, али, судећи према ангажовању на првим тренинзима, мислим да неће бити проблема. Оно што ми је одмах запало у очи по доласку у Петровац јесте велики ентузијазам, чланова управе и фудбалера, па се надам да ћемо уз рад и дисциплину успјети да сачувамо углед петровачког фудбала. Оно што могу сада да обећам љубитељима фудбала и навијачима „Петровца“ јесте — рад. Осталом говорићемо када почне првенство.

У прелазном року „Петровац“ је напустио Пејовић, док су остали првотимци на окопу. Како смо обавијештили, није искључено да „Петровцу“ приступе Стаматовић и Џанкић, фудбалери ОФК Титограда, познати као добри играчи и примјерни спортисти. Њихов долазак много би значио за младу и подетну екипу, која треба да се кали током овог првенства.

С. Грегорић

КОШАРКА

СОЛИДАН ПЛАСМАН

Кошаркаши „Могрен“ не посустају, иако је већ протекло 12 кола. Шест побједа и исто толико пораза и пласман у горњем дијелу таблице говоре да „Могрен“ стасава у „тврд орах“ за све екипе Црногорске лиге. То показује и податак да је до сада једино кошаркашима „Младости“ из Бара, који су без конкуренција најбољи у Лиги, пошло за руком да оба пута побиједе Будванске (као гости и као домаћини). Све остale екипе доживеле су у Будви по раз, а једном је „Могрен“ тријумфовао и као гост — над екипом „Рибнице“ у Титограду.

У изванредној екипи „Могрена“, где сваки даје свој пуни удио, ипак се издава трио — Поповић, Шаркић, и Р. Радуловић — који немилице пуни противничке кошеве и најбољи су на свакој утакмици. Велики хендикеп за Будванске биће свакако одлазак младог и таленутованог Шаркића који одлази на студије у Београд и који ће приступити тамошњем прволигашу „Црвеној звезди“.

Кошаркаши редовно тренирају и једини већи проблем је недостатак затвореног игралишта. За сада постоји терен код Словенске плаže, али на њему се може играти само по лијепом времену. У случају кише и других не погода, утакмица би се морала играти у неком сусједном мјесту. Међутим, како смо обавијештили, током јесени треба да буде завршена зграда нове школе у Будви у саставу које ће бити модерна физичко-спортска дворана. У њој ће кошаркаши можићи да тренирају и играју утакмице током зиме, што ће много значити за ову младу и полегну екипу.

Г.

СУСРЕТИ СА МЛАДИМА

Неопходна су савремена туристичка насеља

Владо Дулетић

педесетак хотела у девет црногорских општина са око 13.000 лежаја и у домаћој радиности закупљује до 40.000 лежаја у туристичкој сезони. Таква моћна организација даљи развој треба да базира на јасним и солидним анализама.

По мишљењу овог младог економисте, треба доста тога мијењати када су у питању даља улагаша.

— Сасвим је изјвесно — истиче он — а то показују и бројне анкете међу домаћим и страним туристима, да су гости и посјетиоци наше области сићи великих хотела од бетона и челика. Те „тврђаве лежаја“ са бљештавим салама су прескупе, а не одушевљавају туристе. Туризам захтијева и савремена туристичка насеља: бунгалове, аутокампове, нудистичка насеља... Управо зато је и петогодишњи развојни план „Монтенегротуриста“ сачињен тако да ови објекти имају доминантно место. Изградњом ових и адаптацијом мањих атрактивних објеката, знатно ћемо обогатити туристичку понуду.

Владо је од недавно предсједник Конференције ССО у „Монтенегротуристу“. Успије је да „сними“ ситуацију у колективу, када су млади упитању.

— Омладинска организација у нашој радној организацији је бројна — чине је око 500 младића и дјевојака, у туристичкој сезони, они су ангажовани углавном на радним мјестима, а преко зими остаје времена за рад на идеолошко-политичком уздуздању и учење страних језика. Пошто је 1977. проглашена за годину квалитета у туризму, млади „Монтенегротуриста“ предсједник је Конференције Савеза социјалистичке омладине у овом колективу, члан разних стручних комисија и самоуправних органа. Поред тога, Владо Дулетић налази времена да сарађује у листу своје радне организације, као и у неким стручним часописима и да се усавршава у стручнијим предметима, јер ускоро намјерава да упише постдипломске студије.

Са овим младим човјеком, коме су скромност и рад главне карактеристике, разговарали smo у даљем развоју туризма на Јужном Јадрану и о томе какав учинак у томе треба да дају чланови омладинске организације.

— Веома сам задовољан радним мјестом, и чини ми се да сам управо ту нашао себе — истиче Дулетић. — Рекао бих да још увијек нијесу развијени истраживачки послови. Туристичко тржиште треба анализирати и на томе базирати развојну политику. „Монтенегротурист“ је гигант — има око

НАЛИЧЈА

О гуликојама је ријеч

Ових avgustovskih dana u Budvi је nemoguće naći слобodan krevet. Hoteli na Slovenskoj plaži su stalno popunjeni, kao i sobe u domaćoj radinosti, pa se često pred biloim turističkim društavima mogu naći oni koji su bez rezervacije stigli u naš grad i preklinju za smještaj.

Ovaku situaciju koriste domaćini, koji su, najbrže rečeno, nesavjesni. Oni odvezu goste i izdaju mu neprijavljen krevet (čekivaju u kojoj se, eto, "dobro" snalaže). Za oni naplate po šezdeset, sedamdeset i osamdeset dinara. Ponекad spavanje košta i "prveniča". Gost zadovoljan što ne mora da se vrati obakle je došao ili, pak, da s portodromom i stvarima traga smještaj u drugom mjestu, zahvalan je domaćinu koji ga potpisrađa. Jera, zna se: u Budvi su sobe uvećane za potrebe turista, a i, kada navrata, često bivaju obmanuti.

— Sve je u redu! — kaže domaćin. — Gost je uredno prijavljen.

Гуликоје, који користи туристичку гужву, ne plaže ni drastične kazne, predviđene za takve postupke. Veoma rijetko se desava da budu kažnjeni na licu mjestu ili, pak, da budu izvedeni pred sudiju za prekršaj. —

— Turisti nam se pojedaju tek kada odu iz Budve; pismom ili telefonom, a tada se teško što može dokazati — kaže u OOUP za domaću radiost u Budvi. — Nastojimo na sve начине da otvrijemo nesavjesne domaćine ali često ne uspijevamo.

Г.